

Kazimiera Juszka

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
ORCID: 0000-0002-8466-1716

Karol Juszka

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
ORCID: 0000-0001-7547-2449

Analiza przeprowadzania oględzin w sprawach zabójstw jako metoda badawcza wykonywania czynności kryminalistycznych

Wstęp

Od początku powstania kryminalistyki organy ścigania zwracały się do przedstawicieli nauki o stworzenie sposobów, metod i środków wykrywania sprawców przestępstw. Odpowiadając na to zapotrzebowanie, nauka na przestrzeni lat wyodrębniła grupę osób, którzy w sposób naukowy i profesjonalnie odpowiadali na pytania organów ścigania. Przedmiotowe odpowiedzi były opracowane na podstawie badań i doświadczeń nauk przyrodniczych, technicznych a następnie prawnych. Z czasem wyniki przedmiotowych badań i doświadczeń doprowadziły do ukształtowania czynności kryminalistycznych służących do wykrywania sprawców przestępstw. Dalszy rozwój naukowy i badawczy wypracowywał zalecenia kształtującej się techniki, taktyki, strategii i metodyki kryminalistycznej, które podkreślały, po pierwsze, konieczność przestrzegania kolejności przeprowadzania poszczególnych czynności kryminalistycznych. Następnie kształtowano zalecenia dotyczące etapów wykonywania konkretnej czynności. Kolejnym przedmiotem zaleceń było prawidłowe wykonywanie czynności organów ścigania w ramach przedmiotowych etapów czynności. Niniejsze zalecenia są w szczególności zawarte w metodyce przeprowadzenia danej czynności, które obecnie obowiązują jako akty prawne wydane przez Komendanta Głównego Policji.

Powstawanie i rozwój poszczególnych czynności kryminalistycznych prowadzi do stopniowego kształtowania się metod badawczych przeprowadzania każdej z tych czynności oraz sposobów analizy wyników ich wykonania

a także wpływu przedmiotowych wyników na dalszy tok postępowania karnego i kształt prawomocnego wyroku.

Tadeusz Hanausek trafnie podkreślał, że metoda w rozumieniu taktyki kryminalistycznej to celowo stosowany zespół czynności i środków, który dzięki konsekwencji, specyficznym, wzajemnym relacjom poszczególnych elementów wchodzących w skład tego zespołu oraz adekwatności jego zastosowań pozwala na optymalną realizację założonych celów¹.

Kierując się wskazaną wyżej definicją T. Hanauska, celem artykułu jest przedstawienie stosowanej w kryminalistyce jakościowej metody badawczej polegającej na analizie decyzji organów ścigania dotyczących prowadzenia czynności kryminalistycznych na przykładzie przeprowadzania oględzin w sprawach zabójstw przez wszystkie etapy wykonywania tej czynności.

Prezentacja metody badawczej

Prezentację tytułowej metody badawczej należy rozpocząć od wyznaczenia zakresu czynności, które mogą być zastosowane w ramach tej metody. Niniejszymi czynnościami są czynności procesowo-kryminalistyczne, np. oględziny², okazanie³, eksperyment⁴, konfrontacja⁵ oraz czynności kryminalistyczne, np. wizja lokalna⁶.

¹ T. Hanausek, *Zarys taktyki kryminalistycznej*, Warszawa 1994, s. 53–54.

² K. Juszka, *Jakość czynności kryminalistycznych*, Lublin 2007; K. Juszka, *Analiza wpływu oględzin kryminalistycznych na wykrywalność sprawców zabójstw*, Kraków 2013; K. Juszka, K. Juszka, *Nieprzestrzeżenie taktyki przeprowadzania oględzin w sprawach zabójstw skutkujące wydaniem postanowienia o umorzeniu postępowania karnego*, „Studia Prawnoustrojowe” 2018, nr 40, s. 137–147; K. Juszka, K. Juszka, *Studies vetting the observance of rules for conducting forensic evidence by inspection in killing cases in Poland*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” 2018, nr 3.2., s. 121–130; E. Żywucka-Kozłowska, K. Juszka, K. Juszka, *Przestanki bezpieczeństwa w przeprowadzaniu oględzin w sprawach zabójstw*, „Zeszyty Naukowe Collegium Balticum Szczytńskiego Szkoły Wyższej” 2016, s. 68–76; K. Juszka, K. Juszka, *Specyfika oględzin w cyberprzestrzeni*, [w:] W.A. Kasprzak, I.A. Jaroszewska, A. Opalska (red.), *Cybercrimes*, Szczecin 2016, s. 55–61; K. Juszka, K. Juszka, *Badawcza weryfikacja przestrzegania zasad prowadzenia oględzin w sprawach zabójstw w Polsce*, „Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii” 2015, nr 65(4), s. 214–224; K. Juszka, *Propozycje kierunków zmian w przeprowadzaniu oględzin w sprawach zabójstw*, [w:] J. Kasprzak, W. Cieślak, I. Nowicka (red.), *Meandry prawa karnego i kryminalistyki. Księga jubileuszowa prof. zw. dra hab. Stanisława Pikulskiego*, Szczytno 2015, s. 529–536; K. Juszka, K. Juszka, *Oględziny w wykrywaniu sprawców zabójstw w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych*, „Przegląd Policynny” 2015, nr 2, s. 77–83; K. Juszka, K. Juszka, *Doktrynalne podstawy sposobu przeprowadzenia oględzin w sprawach o zabójstwo*, [w:] S. Pikulski, W. Cieślak, M. Romańczuk-Grącka (red.), *Przyszłość polskiego prawa karnego. Alternatywne reakcje na przestępstwo*, Olsztyn 2015, s. 535–549; K. Juszka, *Zmiany w kształcie oględzin procesowo-kryminalistycznych w sprawach zabójstw w propozycjach własnych reformy prawa karnego*, [w:] I. Sepiolo (red.), *Nullum crimen sine lege*, Warszawa 2013, s. 384–390; K. Juszka, *Efektywność oględzin na przykładzie studium przypadku*, [w:] I. Sepiolo (red.), *Interdyscyplinarność badań w naukach penalnych*, Warszawa 2012, s. 385–388; K. Juszka, *Wybrane problemy oględzin*

Po określeniu zakresu czynności przeprowadza się czynności przygotowawcze, do których należy analiza literatury i orzecznictwa dotyczących wykonywania czynności kryminalistycznych, analiza obowiązujących przepisów procesowych oraz zaleceń taktyki kryminalistycznej dotyczących badanej czynności, analiza metodyk przeprowadzania badanej czynności zawartej w przepisach międzynarodowych oraz ich wpływu na polski porządek prawny, analiza obowiązującej w Polsce metodyki przeprowadzania badanej czynności, analiza dotychczas przeprowadzonych badań⁷, własnych doświadczeń i przemyśleń dotyczących podejmowanej czynności oraz przygotowanie kwestionariusza do badań akt na podstawie wyników powyższych analiz.

Stosowanie tytułowej metody po przeprowadzeniu czynności przygotowawczych wymaga przejścia przez następujące etapy: wybór czynności organów ścigania podejmowanych w ramach poszczególnych etapów wykonywania czynności na podstawie wyników analiz przygotowawczych, przeprowadzenie pilotażowych badań akt na podstawie przygotowanego kwestionariusza, analiza wyników pilotażowych badań akt, ewentualne zmiany w kwestionariuszu w analizie wyników badań pilotażowych, przeprowadzenie głównych badań akt na podstawie przygotowanego kwestionariusza po badaniach pilotażowych, analizę wyników głównych badań akt, przedstawienie wniosków końcowych, przedstawienie postulatów *de lege lata* i postulatów *de lege ferenda* dotyczących zmian w obowiązujących przepisach lub zaleceniach

i wykrywania sprawców zabójstw, [w:] S. Pikulski, M. Romańczuk-Grącka, B. Orłowska-Zielińska (red.), *Tożsamość prawa karnego*, Olsztyn 2011, s. 612–617; K. Juszka, *Zasady dokumentacji oględzin*, „Przegląd Policyjny” 2009, nr 4, s. 47–56; K. Juszka, *Perspektywa doskonalenia systemu wykrywalności sprawców przestępstw*, „Prokuratura i Prawo” 2009, nr 7–8, s. 219–230; K. Juszka, *Jakość oględzin kryminalistycznych w wybranych publikacjach Józefa Gurgula*, [w:] J. Wójcikiewicz (red.), *Lure et facto. Księga jubileuszowa ofiarowana Doktorowi Józefowi Gurgulowi*, Kraków 2006, s. 49–55; K. Juszka, *Stan jakości wybranych czynności kryminalistycznych*, [w:] R. Jaworski, M. Szostak (red.), *Nauka wobec prawdy sądowej. Księga Pamiątkowa ku czci Profesora Zdzisława Kęgla*, Wrocław 2005, s. 255–265.

³ K. Juszka, K. Juszka, *Research issues pertaining to the methodology of performing a police lineup in Poland*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” 2018, nr 3.1., s. 13–21; K. Juszka, *Zasady procesowe i kryminalistyczne a powtarzalność okazania w praktyce*, „Problemy Kryminalistyki” 2009, nr 269, s. 34–39; K. Juszka, *Zasada prawdy materialnej, a sugestia w okazaniu*, „Przegląd Policyjny” 2009, nr 1, s. 23–31.

⁴ K. Witkowska, *Wyniki oględzin a eksperyment procesowy w postępowaniu karnym*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2009, nr 3, s. s. 55–63.

⁵ K. Juszka, *Problematyka badawcza metodyki przeprowadzenia konfrontacji procesowo-kryminalistycznej w Polsce*, „Problemy Kryminalistyki” 2016, nr 291, s. 3–6; K. Juszka, *Problematyka dokumentacji konfrontacji*, „Prokurator” 2010, nr 3, s. 68–77; K. Juszka, E. Żywucka-Kozłowska, *Utylitarny charakter konfrontacji*, „Przegląd Policyjny” 2009, nr 2, s. 33–41; K. Juszka, E. Żywucka-Kozłowska, *Orzecznicze podstawy sposobu przeprowadzenia eksperymentu, okazania, konfrontacji w sprawach o zabójstwo*, [w:] S. Pikulski, W. Cieślak, M. Romańczuk-Grącka (red.), *Przyszłość polskiego prawa karnego. Alternatywne reakcje na przestępstwo*, Olsztyn 2015, s. 527–534.

⁶ K. Juszka, E. Żywucka-Kozłowska, *Wizja wizji lokalnej*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 2006, t. X, s. 249–255.

⁷ Por. K. Juszka, *Jakość czynności...*, K. Juszka, *Analiza wpływu oględzin...*

taktyki kryminalistycznej lub postulatów zmiany praktyki stosowania w ramach obowiązujących przepisów i zaleceń.

Przechodząc do tytułowej czynności należy podkreślić, że oględziny w sprawach zabójstw to najważniejsza na miejscu zdarzenia⁸ czynność kryminalistyczna (wymagająca metodyki kryminalistycznej)⁹, wykonywana w razie potrzeby¹⁰, której celem jest utrwalenie stanu przedmiotu oględzin, zabezpieczenie dowodów dla sądu a następnie ich identyfikacji, czyli stwierdzenia na podstawie badań porównawczych materiału dowodowego (zabezpieczonego na miejscu oględzin) i materiału porównawczego (wzorcowego), czy w szczególności badane materiały są takie same czy te same oraz czy wykazują cechy grupowe lub indywidualne¹¹.

Oględziny w sprawach zabójstw są przykładem zastosowania tytułowej metody badawczej, w odniesieniu do której należy przeprowadzić zaprezentowane wyżej czynności przygotowawcze i etapy zastosowania metody badawczej. Należy także uwzględnić specyfikę przeprowadzania tej czynności jako pierwszej w kolejności i najważniejszej czynności na miejscu zdarzenia.

W ramach przedstawionych w niniejszym artykule czynności przygotowawczych należy wskazać, że podstawami prawnymi przeprowadzenia oględzin w sprawach zabójstw są: przepisy procesowe (kodeks postępowania karnego), zalecenia taktyki kryminalistycznej, przepisy zawarte w przedsięwzięciach ENFSI poświęconych opracowaniu europejskiego wzorca badań miejsca zdarzenia, procedury postępowania zamieszczone w akcie prawnym o nazwie Procedury postępowania Policji podczas organizowania i przeprowadzania oględzin miejsca przestępstwa, wprowadzone przez Komendanta Głównego Policji dnia 7 sierpnia 2001 r. (Komenda Główna Policji – praca zbiorowa), zarządzenia i wytyczne Komendanta Głównego Policji od dnia 23 grudnia 2004 r. wraz z obecnie obowiązującymi Wytycznymi nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie wykonywania niektórych czynności dochodzeniowo-śledczych przez policjantów (Dz. Urz. KGP z dnia 7 września 2017 r., poz. 59).

⁸ K. Juszka, *Skanowanie 3D...*, s. 117; K. Juszka, *Jakość oględzin kryminalistycznych w wybranych publikacjach...*, s. 49; K. Juszka, *Efektywność oględzin...*, s. 385.

⁹ S. Pikulski, *Podstawowe zagadnienia taktyki kryminalistycznej*, Białystok 1997, s. 17–18; K. Juszka, *Jakość czynności...*, s. 21; K. Juszka, *Zasady dokumentacji...*, s. 47; K. Witkowska, *Oględziny. Aspekty procesowe i kryminalistyczne*, Warszawa 2013, s. 37.

¹⁰ D. Karczmarzka, *Wskazania kryminalistyki a prawo dowodowe*, [w:] A. Przyborowska-Klimczak, A. Taracha (red.), *Iudicum et Scientia. Księga jubileuszowa Profesora Romualda Kmiecika*, Warszawa 2011, s. 563–564; J. Gurgul, *Refleksje porównawcze o wykrywaniu zabójców na tle doświadczeń krajowych i amerykańskich*, „Problemy Kryminalistyki” 2001, nr 232, s. 11.

¹¹ Por. T. Hanausek, *Kryminalistyka*, Kraków 2009, s. 40–41; S. Pikulski, M. Kaliszczak, *Nowa metoda kryminalistycznej identyfikacji zwłok ludzkich*, Szczytno 1998, s. 14; A. Taracha, *Wykorzystanie śladów daktyloskopijnych w realizacji funkcji wykrywczej przez Policję*, [w:] E. Gruza, M. Goc, T. Tomaszewski (red.), *Co nowego w kryminalistyce-przeгляд zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości*, Warszawa 2010, s. 346; H. KołECKI, *Dowód identyczności nie musi być dowodem sprawstwa*, „Palestra” 2002, nr 3–4, s. 76; K. Juszka, K. Juszka, *Doktrynalne podstawy...*, s. 535–536.

Wskazanymi w celu wystąpienia etapami przeprowadzania oględzin w sprawach zabójstw są: etap czynności przygotowawczych¹², etap czynności szczegółowych, który dzieli się na etap statyczny¹³ i etap dynamiczny¹⁴ oraz ostatni etap: etap analizy¹⁵.

Do oryginalnego wyboru czynności organów ścigania w przeprowadzaniu oględzin w sprawach zabójstw jako etapów stosowania tytułowej metody należą: skład grupy oględzinowej (prokurator, policjanci, medyk sądowy, technik kryminalistyczny)¹⁶, izolacja miejsca oględzin¹⁷, podział na fazy oględzin¹⁸, procesowe zabezpieczenie przedmiotu oględzin za pomocą protokołu (m.in. podpisanie każdej karty protokołu oględzin miejsca, stosowanie prawi-

¹² T. Hanausek, *Kryminalistyka...*, s. 84–85, 134–135; Por. S. Pikulski, *Podstawowe...*, s. 205; S. Pikulski, *Zabójstwo z zazdrości*, Warszawa 1990, s. 409; K. Juszka, K. Juszka, *Przesłanki bezpieczeństwa...*, s. 74–75; J. Mazepa (red.), *Vademecum technika kryminalistyki*, Warszawa 2008, s. 22.

¹³ T. Hanausek, *Kryminalistyka...*, s. 86; J. Kasprzak, B. Młodziejowski, W. Brzęk, J. Moszczyński, *Kryminalistyka*, Warszawa 2006, s. 191–192; E. Gruza, M. Goc, J. Moszczyński, *Kryminalistyka – czyli rzecz o metodach śledczych*, Warszawa 2008, s. 215; M. Kulicki, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, L. Stępka, *Kryminalistyka. Wybrane zagadnienia teorii i praktyki śledczo-sądowej*, Toruń 2009, s. 432; K. Juszka, K. Juszka, *Przesłanki bezpieczeństwa...*, s. 74–75; W. Kędziński (red.), *Technika kryminalistyczna*, t.1, Szczytno 2007, s. 104.

¹⁴ T. Hanausek, *Kryminalistyka...*, s. 87; E. Gruza, M. Goc, J. Moszczyński, *Kryminalistyka...*, s. 215; M. Kulicki, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, L. Stępka, *Kryminalistyka...*, s. 427; K. Juszka, K. Juszka, *Przesłanki bezpieczeństwa...*, s. 74–75; W. Kędziński (red.), *Technika...*, s. 104; J. Mazepa (red.), *Vademecum...*, s. 24.

¹⁵ T. Hanausek, *Kryminalistyka...*, s. 87; M. Kulicki, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, L. Stępka, *Kryminalistyka...*, s. 276, 434–435; M. Goc, J. Moszczyński, *Ślady kryminalistyczne. Ujawnianie, zabezpieczenie, wykorzystanie*, Warszawa 2007, s. 446–447; K. Juszka, K. Juszka, *Przesłanki bezpieczeństwa...*, s. 74–76; J. Mazepa (red.), *Vademecum...*, s. 24; W. Kędziński (red.), *Technika...*, s. 104.

¹⁶ T. Hanausek, *Kryminalistyka...*, s. 84–85; S. Pikulski, *Zabójstwo...*, s. 442; S. Pikulski, *Podstawowe...*, s. 196–202; M. Goc, J. Moszczyński, *Ślady...*, s. 451; M. Całkiewicz, *Oględziny zwłok i miejsca ich znalezienia*, Warszawa 2010, s. 51–52; J. Gurgul, *O organizacyjnych i psychologicznych problemach oględzin miejsca z perspektywy doświadczeń praktyka*, „Problemy Kryminalistyki” 2010, nr 269, s. 32–33; J. Gurgul, *Planowanie postępowania przygotowawczego*, „Prokuratura i Prawo” 2005, nr 1, s. 155; J. Gurgul, *Osobowe aspekty oględzin szczególnie miejsca i zwłok*, [w:] M. Lisiecki, M. Zajder (red.), *Procesowo-kryminalistyczne czynności dowodowe*, Szczytno 2003, s. 67; J. Gurgul, *Standardy postępowania dla kierującymi oględzinami miejsca zdarzenia. Próba komentarza*, cz. I, „Prokuratura i Prawo” 2000, nr 10, s. 120; J. Gurgul, *Znaczenie taktyki kryminalistycznej*, „Problemy Kryminalistyki” 1985, nr 168, s. 188; K. Juszka, K. Juszka, *Nieprzestrzeganie taktyki...*, s. 139–140; K. Juszka, K. Juszka, *Przesłanki bezpieczeństwa...*, s. 70–72; K. Juszka, *Propozycje...*, s. 530; K. Juszka, K. Juszka, *Specyfika oględzin...*, s. 55–56; K. Juszka, K. Juszka, *Oględziny w wykrywaniu...*, s. 78; K. Juszka, K. Juszka, *Doktrynalne podstawy...*, s. 536–537, 540; K. Juszka, *Perspektywa...*, s. 221.

¹⁷ J. Gurgul, *Refleksje...*, s. 11; M. Całkiewicz, *Oględziny zwłok...*, s. 25–26; K. Juszka, K. Juszka, *Przesłanki bezpieczeństwa...*, s. 72–74; E. Żywucka-Kozłowska, K. Juszka, *Oględziny...*, s. 2; K. Juszka, *Zmiany...*, s. 518–519; K. Witkowska, *Wartość dowodowa oględzin zwłok*, „Prokuratura i Prawo” 2007, nr 10, s. 134.

¹⁸ S. Pikulski, *Zabójstwo...*, s. 409–410; M. Goc, J. Moszczyński, *Ślady...*, s. 445; K. Juszka, *Propozycje...*, s. 532–533; K. Juszka, *Zmiany...*, s. 520–522; K. Juszka, K. Juszka, *Doktrynalne podstawy...*, s. 537–541.

dłowego nazewnictwa)¹⁹, techniczne zabezpieczenie przedmiotu oględzin (fotografia²⁰, film²¹, szkice²², metryczki²³, pomiary²⁴), użycie psa tropiącego²⁵, czynności medyka sądowego w ramach oględzin zwłok na miejscu zdarzenia

¹⁹ T. Hanausek, *Kryminalistyka...*, s. 87, 223–224; B. Holyst (red.), *Nowa technika przedstawiania terenu*, „Kryminalistyka na świecie” 2013, nr 1, s. 143–144; S. Pikulski, *Podstawowe...*, s. 94–95; M. Goc, J. Moszczyński, *Ślady...*, s. 461–462; M. Goc, J. Kasprzak, *Mianownictwo przedmiotów oględzin*, Legionowo 1997, s. 5; E. Gruza, *Oględziny śledcze miejsca zdarzenia w praktyce procesowej*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 1996, nr 1, s. 122–126; T. Tomaszewski, *Zmiany w kodeksie postępowania karnego (stan na dzień 1 lipca 2003 r.) – aspekty kryminalistyczne*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 2005, t. IX, s. 45; M. Całkiewicz, *Oględziny zwłok...*, s. 46–47, 153–163; J. Gurgul, *Uwagi o wykrywalności i czynnościach śledczych w sprawach o zabójstwa*, wyd. II, Opole 2010, s. 36, 38; J. Gurgul, *Karnoprocesowe i pomostowe aspekty podpisywania protokołu*, [w:] H. Kolecki (red.), *Kryminalistyka i nauki penalne wobec przestępczości. Księga Pamiątkowa dedykowana Profesorowi Mirosławowi Owocowi*, Poznań 2008, s. 48; J. Gurgul, *Oceń dowodów w postępowaniu przygotowawczym*, „Prokuratura i Prawo” 2001, s. 141; J. Gurgul, *Procesowo-kryminalistyczne aspekty oględzin w sprawach o zabójstwa*, „Nowe Prawo” 1978, nr 10, s. 1476; J. Gurgul, *Osobowe...*, s. 60; A. Leciak, *Oględziny miejsca zdarzenia, utrwalanie ich przebiegu i wyników w nowym k.p.k. oraz orzecznictwie Sądu Najwyższego*, [w:] M. Zajder, M. Goc (red.), *Nowoczesność oględzin procesowo-kryminalistycznych*, Szczytno 1999, s. 24–26; K. Juszka, K. Juszka, *Oględziny w wykrywaniu...*, s. 78–79; K. Juszka, K. Juszka, *Doktrynalne podstawy...*, s. 536; K. Juszka, *Propozycje...*, s. 531–533; K. Juszka, *Zmiany...*, s. 520, 522–523; K. Juszka, *Skanowanie 3D...*, s. 117–122; K. Juszka, *Efektywność oględzin...*, s. 386; K. Juszka, *Jakość oględzin...*, s. 54; K. Juszka, *Zasady dokumentacji...*, s. 48–50; K. Juszka, *Stan jakości...*, s. 260; K. Witkowska, *Oględziny...*, s. 333; K. Witkowska, *Procesowe aspekty utrwalania przebiegu i wyników oględzin*, „Przegląd Sądowy” 2011, nr 5, s. 29–33, 37; D. Sielicki, *Nowoczesne metody protokolowania czynności sądowych*, „Przegląd Prawa i Administracji” 2004, t. LXI, s. 14; M. Fudalej, *Protokół oględzin sądowo-lekarskich końca XX wieku – rewolucja cyfrowa z nami czy bez nas*, „Problemy Kryminalistyki” 1998, nr 221, s. 37–38; M. Andrzejkiewicz, *Analogowe a cyfrowe zapisywanie obrazu i dźwięku dla celów procesowych*, [w:] V. Kwiatkowska-Darul (red.), *Czynności procesowo-kryminalistyczne w polskich procedurach. Materiały z konferencji naukowej i IV Zjazdu Katedr Kryminalistyki. Toruń 5–7 maja 2004 r.*, Toruń 2004, s. 237–241.

²⁰ T. Hanausek, *Kryminalistyka...*, s. 130–132; M. Goc, J. Moszczyński, *Ślady...*, s. 466; J. Moszczyński, *Wykorzystanie metod fluorescencyjnych w daktyloskopii*, „Problemy Kryminalistyki” 1996, nr 211, s. 37–48; K. Juszka, K. Juszka, *Doktrynalne podstawy...*, s. 539; H. Malewski, *Oględziny w praktyce policji litewskiej*, [w:] M. Zajder, M. Goc (red.), *Nowoczesność oględzin procesowo-kryminalistycznych*, Szczytno 1999, s. 219; K. Witkowska, *Procesowe...*, s. 41; K. Witkowska, *Oględziny...*, s. 332, 347, 360; A. Szajowska, *Dokumentowanie czynności technicznych w czasie oględzin miejsca zdarzenia w praktyce angielskiej*, [w:] M. Zajder, M. Goc (red.), *Nowoczesność oględzin procesowo-kryminalistycznych*, Szczytno 1999, s. 86.

²¹ M. Kulicki, *Podsumowanie*, [w:] M. Zajder, M. Goc (red.), *Nowoczesność oględzin procesowo-kryminalistycznych*, Szczytno 1999, s. 274; M. Całkiewicz, *Oględziny zwłok...*, s. 46–47; K. Juszka, K. Juszka, *Doktrynalne podstawy...*, s. 539; K. Juszka, *Zmiany...*, s. 520; J. Gurgul, *Oględziny – niektóre aspekty teoretyczne i praktyczne*, „Problemy Kryminalistyki” 1995, nr 207, s. 26; A. Leciak, *Utrwalenie przebiegu i wyników oględzin miejsca zdarzenia*, „Prokuratura i Prawo” 1998, nr 9, s. 109.

²² M. Goc, J. Moszczyński, *Ślady...*, s. 470; H. Malewski, *Oględziny...*, s. 219; M. Całkiewicz, *Oględziny zwłok...*, s. 64; K. Juszka, K. Juszka, *Doktrynalne podstawy...*, s. 539; M. Betlejewski, *Szkice kryminalistyczne-tendencje zmian*, [w:] M. Zajder, M. Goc (red.), *Nowoczesność oględzin procesowo-kryminalistycznych*, Szczytno 1999, s. 122–124; K. Witkowska, *Procesowe...*, s. 41; A. Szajowska, *Dokumentowanie...*, s. 86.

²³ T. Hanausek, *Kryminalistyka...*, s. 87; K. Juszka, K. Juszka, *Doktrynalne podstawy...*, s. 539; J. Tuliszka, *Policyjne oględziny miejsca przestępstwa*, Słupsk 2005, s. 27–28.

²⁴ K. Juszka, K. Juszka, *Doktrynalne podstawy...*, s. 539; J. Mazepa (red.), *Vademecum...*, s. 29–32.

²⁵ T. Hanausek, *Kryminalistyka...*, s. 87, 134–135; K. Juszka, *Zmiany...*, s. 519–520; J. Gurgul, *Śledztwa w sprawach o zabójstwa*, Warszawa 1977, s. 76.

jako członka grupy oględzinowej (określenie tożsamości zwłok, identyfikacja zwłok, których tożsamości nie ustalono, ułożenie zwłok, zabezpieczenie przedmiotów ujawnionych przy zwłokach kwestia rozebrania zwłok, rysopis zwłok oraz stanu poszczególnych części ciała, określenie znamion śmierci, określenie czasu zgonu, opisanie obrażeń widocznych na zwłokach, opis innych destrukcyjnych działań innych czynników, określenie przypuszczalnej przyczyny zgonu, opisanie przypuszczalnie użytego narzędzia przestępstwa)²⁶, ocena i selekcja materiału dowodowego²⁷, kwestia oględzin uzupełniających²⁸, kwestia oględzin powtórnych²⁹.

²⁶ T. Hanausek, *Kryminalistyka...*, s. 94, 96, 134–135, 154; B. Hołyst (red.), *Daktyloskopia*, „Kryminalistyka na świecie” 2012, nr 2 (3), s. 111–117; S. Pikulski, *Zabójstwo...*, s. 413–416; S. Pikulski, M. Kaliszczak, *Nowa...*, s. 20–22; I. Sołtyszewski, B. Młodziejowski, R. Płoski, W. Pepiński, J. Jonica, *Kryminalistyczne i sądowo-lekarskie metody identyfikacji zwłok i szczątków ludzkich*, „Problemy Kryminalistyki” 2003, nr 239, s. 8; M. Kulicki, *Normy kodeksu postępowania karnego i kryminalistyczne reguły realizacji czynności dowodowych*, [w:] A. Marek (red.), *Współczesne problemy procesu karnego i jego efektywności. Księga pamiątkowa Profesora Andrzeja Bulsiewiczza*, Toruń 2004, s. 222; J. Moszczyński, *Subiektywizm w badaniach kryminalistycznych. Przyczyny i zakres stosowania subiektywnych ocen w wybranych metodach identyfikacji człowieka*, Olsztyn 2011, s. 185–186; M. Goc, J. Moszczyński, *Ślady...*, s. 211–214, 235–236, 448; R.A. Stefański, *Oględziny i otwarcie zwłok jako czynności procesowe*, „Prokuratura i Prawo” 2005, nr 3, s. 29–30; M. Całkiewicz, *Oględziny zwłok...*, s. 25–26, 56–64, 73–89; M. Całkiewicz, *Oględziny zwłok w polskiej praktyce śledczej na podstawie badań aktowych*, [w:] J. Kasprzak, B. Młodziejowski (red.), *Wybrane problemy procesu karnego i kryminalistyki*, Olsztyn 2010, s. 54, 56, 59; K. Juszka, K. Juszka, *Doktrynalne podstawy...*, s. 536, 540–541; E. Żywucka-Kozłowska, K. Juszka, *Oględziny...*, s. 2, 4–5; K. Juszka, *Propozycje...*, s. 531; K. Juszka, *Zmiany...*, s. 518; K. Juszka, *Skanowanie 3D...*, s. 117; K. Juszka, *Zasady dokumentacji...*, s. 49; J. Gurgul, *O organizacyjnych...*, s. 32–33; J. Gurgul, *Osobowe...*, s. 58–68; J. Gurgul, *Refleksje...*, s. 11; J. Jerzewska, *Od oględzin do opinii biegłego. Poradnik dla prowadzących postępowanie karne*, wyd. 3, Warszawa 2010, s. 39, 47; K. Witkowska, *Wartość dowodowa...*, s. 134; K. Witkowska, *Oględziny...*, s. 51, 91, 217, 222, 227, 249; L. Cześnin, *Kryminalistyczna problematyka oględzin ze szczególnym uwzględnieniem oględzin zwłok*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 2011, t. XV, s. 29–31; L. Bednarski, *Znaczenie kazuistyki w identyfikacji charakteru zdarzenia i zwłok na miejscu ich znalezienia w przypadku śmierci gwałtownej*, „Problemy Kryminalistyki” 2007, nr 256, s. 77; S. Matuszewski, *Katalog owadów przydatnych do ustalania czasu śmierci w lasach Polski. Część I: Wprowadzenie*, „Problemy Kryminalistyki” 2010, nr 267, s. 14; B. Wojciechowski, *Wykorzystanie profilu psychologicznego sprawcy zabójstwa w procesie karnym*, [w:] *Dowody w procesie karnym. Nowe rozwiązania i niewykorzystane możliwości. Ogólnopolska Konferencja naukowa w dniach 10–11 maj 2005 r.*, Uniwersytet Śląski, Wydział Prawa i Administracji, Katowice 2005, s. 20–25.

²⁷ J. Gurgul, *Ocena dowodów...*, s. 136.

²⁸ K. Juszka, *Zmiany...*, s. 523.

²⁹ T. Hanausek, *Kryminalistyka...*, s. 130; A. Taracha, *O istocie i zakresie pojęcia „czynności niepowtarzalnej” w polskim procesie karnym*, „Annales UMCS” 1980, Sectio G Ius, nr XXVII, s. 188–189; J. Moszczyński, *Obszary subiektywizmu w badaniach identyfikacyjnych. Wybrane zagadnienia*, [w:] J. Kasprzak, B. Młodziejowski (red.), *Kryminalistyka i inne nauki pomocowe w postępowaniu karnym*, Olsztyn 2009, s. 48; K. Juszka, *Propozycje...*, s. 534; K. Juszka, *Perspektywa...*, s. 220; J. Gurgul, *Osobowe...*, s. 61; J. Gurgul, *Standardy...*, s. 127; M. Lisiecki, J. Jaguszewska, *Efektywność wykorzystania śladów kryminalistycznych w procesie wykrywczym i dowodowym w sprawach przestępstw na tle seksualnym-refleksje i wnioski w świetle teorii i praktyki*, [w:] V. Kwiatkowska-Darul (red.), *Czynności procesowo-kryminalistyczne w polskich procedurach. Materiały z konferencji naukowej i IV Zjazdu Katedr Kryminalistyki. Toruń 5–7 maja 2004 r.*

Kolejne etapy zastosowania tytułowej metody badawczej dotyczącej oględzin w sprawach zabójstw (badania aktowe, analiza wyników badań aktowych, postulatory de lege lata i de lege ferenda) pokrywają się z przedstawionymi w niniejszej prezentacji etapami dotyczącymi czynności kryminalistycznych.

Badania własne, które przeprowadzono z wykorzystaniem tytułowej metody, obejmują analizę 90 spraw karnych w sprawach zabójstw w toku postępowań prowadzonych w powszechnych jednostkach organizacyjnych sądownictwa i prokuratury z lat 2000–2010. W niniejszych 90 sprawach wykonano 251 oględzin, w tym 110 oględzin miejsca zdarzenia, 20 oględzin zwłok, 29 oględziny osoby oraz 92 oględzin rzeczy. Podstawą analizy był kształt tej czynności w polskim porządku prawnym. Przed przeprowadzeniem badań należało wziąć pod uwagę fakultatywność wykonywania oględzin oraz brak statystyk badanej czynności dotyczących liczebności poszczególnych rodzajów oględzin (miejsca, zwłok, osoby, rzeczy). Przedmiotem badań były oględziny przeprowadzone w sprawach zabójstw (art. 148 k.k.) Narzędziem badawczym był kwestionariusz zawierający 40 wytycznych dotyczących tytułowej problematyki, opracowany na podstawie analizy literatury przedmiotu, przedstawionych wyżej aktów prawnych oraz własnych przemyśleń. Niniejszy kwestionariusz obejmował zarówno cechy ilościowe, jak i jakościowe. Dzięki temu było możliwe dogłębne poznanie problemu. W konsekwencji zaprezentowano propozycje działań zmieniających przepisy i praktykę stosowania tej czynności w obowiązującym stanie prawnym, odnoszącej się zarówno do kwestii procesowych jak i taktycznych.

Podsumowanie i wnioski

Podsumowując, analiza akt spraw dotycząca przeprowadzania oględzin w sprawach zabójstw jest jakościową kryminalistyczną metodą badawczą wykonywania czynności kryminalistycznych. W przedmiotowych sprawach akta losowano, przy czym losowanie odbywało się metodą nazywaną w badaniach statystycznych metodą losowania zespołowego wieloetapowego³⁰. Jest ona powszechnie stosowana w naukach społecznych. Pierwszy etap badań polegał na określeniu trzech warstw, tj. miejsca przeprowadzania badań według właściwości miejscowej (sądy okręgowe należące do obszaru właściwości Sądu Apelacyjnego w Krakowie oraz prokuratury należące do obszaru właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Krakowie), czasu wyznaczonego przez

Toruń 2004, s. 208; K. Witkowska, *Wykorzystanie wyników oględzin w realizacji celów i zadań postępowania karnego*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2008, nr 4, s. 102–104; M. Lech, F. Reś, *Jak uniknąć kontaminacji*, [w:] I. Sołyszewski (red.), *Badania biologiczne. Aktualne zagadnienia biologii kryminalistycznej*, Warszawa 2002, s. 30.

³⁰ R. Zasepa, *Metoda reprezentacyjna*, Warszawa 1972, s. 17, 23.

sygnaturę akt i wpisania sprawy do repertorium sądu (2000–2010) oraz zakresu, czyli w przypadku niniejszych badań stanowiącego oględziny w sprawach zabójstw z art. 148 k.k. Te trzy warstwy – czas, miejsce i zakres z pierwszego etapu – stanowiły materiał do drugiego etapu losowania, tzw. prostego losowania warstwowego. Ten drugi etap polegał na tym, że każde z akt znajdujących się w poszczególnej „warstwie” mogło być wylosowane i to z jednakowym prawdopodobieństwem. Objęcie niniejszą analizą wszystkich etapów przeprowadzenia tytułowych oględzin powiązane z zastosowaniem metody losowania zespołowego wieloetapowego gwarantuje osiągnięcie znacznych efektów poznawczych oraz utylitarnych także ze względu na fakt, że zebrany materiał badawczy pochodził z różnych sądów okręgowych należących do obszaru właściwości Sądu Apelacyjnego w Krakowie i prokuratur należących do właściwości Prokuratury Apelacyjnej w Krakowie (pierwsza warstwa – miejsce). Tym samym uniknięto oceny przeprowadzania oględzin przez poszczególne jednostki organizacyjne sądów i prokuratur. Kompleksowe objęcie i analiza wszystkich etapów przeprowadzania oględzin w sprawach zabójstw umożliwia określenie ich wpływu na dalszy tok postępowania oraz kształt prawomocnego wyroku.

Wykaz literatury

- Andrzejkiewicz M., *Analogowe a cyfrowe zapisywanie obrazu i dźwięku dla celów procesowych*, [w:] V. Kwiatkowska-Darul (red.), *Czynności procesowo-kryminalistyczne w polskich procedurach. Materiały z konferencji naukowej i IV Zjazdu Katedr Kryminalistyki. Toruń 5–7 maja 2004 r.*, Toruń 2004.
- Bednarski L., *Znaczenie kazuistyki w identyfikacji charakteru zdarzenia i zwłok na miejscu ich znalezienia w przypadku śmierci gwałtownej*, „Problemy Kryminalistyki” 2007, nr 256.
- Betlejewski M., *Szkice kryminalistyczne-tendencje zmian*, [w:] M. Zajder, M. Goc (red.), *Nowoczesność oględzin procesowo-kryminalistycznych*, Wyd. WSPol., Szczytno 1999.
- Całkiewicz M., *Oględziny zwłok i miejsca ich znalezienia*, Poltext, Warszawa 2010.
- Całkiewicz M., *Oględziny zwłok w polskiej praktyce śledczej na podstawie badań aktowych*, [w:] J. Kasprzak, B. Młodziejowski (red.), *Wybrane problemy procesu karnego i kryminalistyki*, Wyd. volumina.pl, Olsztyn 2010.
- Cześnin L., *Kryminalistyczna problematyka oględzin ze szczególnym uwzględnieniem oględzin zwłok*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 2011, t. XV.
- Fudalej M., *Protokół oględzin sądowo-lekarskich końca XX wieku-rewolucja cyfrowa z nami czy bez nas*, „Problemy Kryminalistyki” 1998, nr 221.
- Goc M., Moszczyński J., *Ślady kryminalistyczne. Ujawnianie, zabezpieczenie, wykorzystanie*, Difin, Warszawa 2007.
- Goc M., Kasprzak J., *Mianownictwo przedmiotów oględzin*, Wyd. Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, Legionowo 1997.
- Gruza E., Goc M., Moszczyński J., *Kryminalistyka – czyli rzecz o metodach śledczych*, Wyd. Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.

- Gruza E., *Ogłędziny śledcze miejsca zdarzenia w praktyce procesowej*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 1996, nr 1.
- Gurgul J., *O organizacyjnych i psychologicznych problemach ogłędzin miejsca z perspektywy doświadczeń praktyka*, „Problemy Kryminalistyki” 2010, nr 269.
- Gurgul J., *Uwagi o wykrywalności i czynnościach śledczych w sprawach o zabójstwa*, wyd. II, Prometeusz, Opole 2010.
- Gurgul J., *Karnoprocesowe i pomostowe aspekty podpisywania protokołu*, [w:] H. Kołeccki (red.), *Kryminalistyka i nauki penalne wobec przestępczości. Księga Pamiątkowa dedykowana Profesorowi Mirosławowi Owocowi*, Wyd. Poznańskie, Poznań 2008.
- Gurgul J., *Planowanie postępowania przygotowawczego*, „Prokuratura i Prawo” 2005, nr 1.
- Gurgul J., *Osobowe aspekty ogłędzin szczególnie miejsca i zwłok*, [w:] M. Lisiecki, M. Zajder (red.), *Procesowo-kryminalistyczne czynności dowodowe*, Wyd. WSPol., Szczytno 2003.
- Gurgul J., *Ocena dowodów w postępowaniu przygotowawczym*, „Prokuratura i Prawo” 2001.
- Gurgul J., *Refleksje porównawcze o wykrywaniu zabójców na tle doświadczeń krajowych i amerykańskich*, „Problemy Kryminalistyki” 2001, nr 232.
- Gurgul J., *Standardy postępowania dla kierującymi ogłędzinami miejsca zdarzenia. Próba komentarza*, cz. I, „Prokuratura i Prawo” 2000, nr 10.
- Gurgul J., *Ogłędziny – niektóre aspekty teoretyczne i praktyczne*, „Problemy Kryminalistyki” 1995, nr 207.
- Gurgul J., *Znaczenie taktyki kryminalistycznej*, „Problemy Kryminalistyki” 1985, nr 168.
- Gurgul J., *Procesowo-kryminalistyczne aspekty ogłędzin w sprawach o zabójstwa*, „Nowe Prawo” 1978, nr 10.
- Gurgul J., *Śledztwa w sprawach o zabójstwa*, Departament Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego MSW, Warszawa 1977.
- Hanausek T., *Kryminalistyka*, Wolter Kluwer, Kraków 2009.
- Hanausek T., *Zarys taktyki kryminalistycznej*, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 1994.
- Holyst B. (red.), *Nowa technika przedstawiania terenu*, „Kryminalistyka na świecie” 2013, nr 1.
- Holyst B. (red.), *Daktyloskopia*, „Kryminalistyka na świecie” 2012, nr 2 (3).
- Jerzewska J., *Od ogłędzin do opinii biegłego. Poradnik dla prowadzących postępowanie karne*, wyd. 3, Wolters Kluwer, Warszawa 2010.
- Juszka K., Juszka K., *Nieprzestrzeganie taktyki przeprowadzania ogłędzin w sprawach zabójstw skutkujące wydaniem postanowienia o umorzeniu postępowania karnego*, „Studia Prawnoustrojowe” 2018, nr 40.
- Juszka K., Juszka K., *Studies vetting the observance of rules for conducting forensic evidence by inspection in killing cases in Poland*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” 2018, nr 3(2).
- Juszka K., Juszka K., *Research issues pertaining to the methodology of performing a police lineup in Poland*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” 2018, nr 3(1).
- Juszka K., Juszka K., *Specyfika ogłędzin w cyberprzestrzeni*, [w:] W.A. Kasprzak, I.A. Jaroszevska, A. Opalska (red.), *Cybercrimes*, Wyd. volumina.pl, Szczecin 2016.
- Juszka K., *Problematyka badawcza metodyki przeprowadzenia konfrontacji procesowo-kryminalistycznej w Polsce*, „Problemy Kryminalistyki” 2016, nr 291.
- Juszka K., Juszka K., *Ogłędziny w wykrywaniu sprawców zabójstw w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych*, „Przegląd Policyjny” 2015, nr 2.

- Juszcza K., Juszcza K., *Badawcza weryfikacja przestrzegania zasad prowadzenia oględzin w sprawach zabójstw w Polsce*, „Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii” 2015, nr 65(4).
- Juszcza K., Juszcza K., *Doktrynalne podstawy sposobu przeprowadzenia oględzin w sprawach o zabójstwo*, [w:] S. Pikulski, W. Cieślak, M. Romańczuk-Grącka (red.), *Przyszłość polskiego prawa karnego. Alternatywne reakcje na przestępstwo*, ElSet, Olsztyn 2015.
- Juszcza K., *Propozycje kierunków zmian w przeprowadzaniu oględzin w sprawach zabójstw*, [w:] J. Kasprzak, W. Cieślak, I. Nowicka (red.), *Meandry prawa karnego i kryminalistyki. Księga jubileuszowa prof. zw. dra hab. Stanisława Pikulskiego*, Wyd. WSPol., Szczytno 2015.
- Juszcza K., Żywucka-Kozłowska E., *Orzecznicze podstawy sposobu przeprowadzenia eksperymentu, okazania, konfrontacji w sprawach o zabójstwo*, [w:] S. Pikulski, W. Cieślak, M. Romańczuk-Grącka (red.), *Przyszłość polskiego prawa karnego. Alternatywne reakcje na przestępstwo*, ElSet, Olsztyn 2015.
- Juszcza K., *Zmiany w kształcie oględzin procesowo-kryminalistycznych w sprawach zabójstw w propozycjach własnych reformy prawa karnego*, [w:] I. Sepiolo-Jankowska (red.), *Reforma prawa karnego. Księga po Zjeździe Młodych Karnistów*, C.H. Beck, Warszawa 2014.
- Juszcza K., *Analiza wpływu oględzin kryminalistycznych na wykrywalność sprawców zabójstw*, Wyd. UJ, Kraków 2013.
- Juszcza K., *Problematyka potrzeby przeprowadzenia oględzin a postulat maksymalnej określoności przepisu*, [w:] I. Sepiolo (red.), *Nullum crimen sine lege*, C.H. Beck, Warszawa 2013.
- Juszcza K., *Skanowanie 3D w realizacji zasad efektywnego przeprowadzania oględzin w sprawach zabójstw*, [w:] E. Gruza (red.), *Oblicza współczesnej kryminalistyki. Księga jubileuszowa Profesora Huberta Koleckiego*, Stowarzyszenie Absolwentów Wydz. Prawa i Administracji UW, Warszawa 2013.
- Juszcza K., *Efektywność oględzin na przykładzie studium przypadku*, [w:] I. Sepiolo (red.), *Interdyscyplinarność badań w naukach penalnych*, Warszawa 2012.
- Juszcza K., *Wybrane problemy oględzin i wykrywania sprawców zabójstw*, [w:] S. Pikulski, M. Romańczuk-Grącka, B. Orłowska-Zielińska (red.), *Tożsamość prawa karnego*, ElSet, Olsztyn 2011.
- Juszcza K., *Problematyka dokumentacji konfrontacji*, „Prokurator” 2010, nr 3.
- Juszcza K., *Perspektywa doskonalenia systemu wykrywalności sprawców przestępstw*, „Prokuratura i Prawo” 2009, nr 7–8.
- Juszcza K., *Zasada prawdy materialnej, a sugestia w okazaniu*, „Przegląd Policyjny” 2009, nr 1.
- Juszcza K., *Zasady dokumentacji oględzin*, „Przegląd Policyjny” 2009, nr 4.
- Juszcza K., *Zasady procesowe i kryminalistyczne a powtarzalność okazania w praktyce*, „Problemy Kryminalistyki” 2009, nr 269.
- Juszcza K., Żywucka-Kozłowska E., *Utylitarny charakter konfrontacji*, „Przegląd Policyjny” 2009, nr 2.
- Juszcza K., *Jakość czynności kryminalistycznych*, Oficyna Wydawnicza Verba, Lublin 2007.
- Juszcza K., *Jakość oględzin kryminalistycznych w wybranych publikacjach Józefa Gurgula*, [w:] J. Wójcikiewicz (red.), *Iure et facto. Księga jubileuszowa ofiarowana Doktorowi Józefowi Gurgulowi*, Inst. Ekspertyz Sądowych, Kraków 2006.
- Juszcza K., Żywucka-Kozłowska E., *Wizja wizji lokalnej*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 2006, tom X.

- Juszka K., *Stan jakości wybranych czynności kryminalistycznych*, [w:] R. Jaworski, M. Szostak (red.), *Nauka wobec prawdy sądowej. Księga Pamiątkowa ku czci Profesora Zdzisława Kęgla*, Katedra Kryminalistyki Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UW, Wrocław 2005.
- Karczmarska D., *Wskazania kryminalistyki a prawo dowodowe*, [w:] A. Przyborowska-Klimczak, A. Taracha (red.), *Iudicum et Scientia. Księga jubileuszowa Profesora Romualda Kmieciaka*, Wolters Kluwer, Warszawa 2011.
- Kasprzak J., Młodziejowski B., Brzęk W., Moszczyński J., *Kryminalistyka*, Difin, Warszawa 2006.
- Kędziński W. (red.), *Technika kryminalistyczna*, t. 1, wyd. WSPol., Szczytno 2007.
- Kolecki H., *Dowód identyczności nie musi być dowodem sprawstwa*, „Palestra” 2002, nr 3–4.
- Kulicki M., V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, L. Stępa, *Kryminalistyka. Wybrane zagadnienia teorii i praktyki śledczo-sądowej*, Wyd. UMK, Toruń 2009.
- Kulicki M., *Normy kodeksu postępowania karnego i kryminalistyczne reguły realizacji czynności dowodowych*, [w:] A. Marek (red.), *Współczesne problemy procesu karnego i jego efektywności. Księga pamiątkowa Profesora Andrzeja Bulsiewicza*, Wyd. TNOiK, Toruń 2004.
- Kulicki M., *Podsumowanie*, [w:] M. Zajder, M. Goc (red.), *Nowoczesność oględzin procesowo-kryminalistycznych*, Wyd. WSPol., Szczytno 1999.
- Lech M., Reś F., *Jak uniknąć kontaminacji*, [w:] I. Solyszewski (red.), *Badania biologiczne. Aktualne zagadnienia biologii kryminalistycznej*, Wyd. CLK KGP, Warszawa 2002.
- Leciak A., *Oględziny miejsca zdarzenia, utrwalanie ich przebiegu i wyników w nowym k.p.k. oraz orzecznictwie Sądu Najwyższego*, [w:] M. Zajder, M. Goc (red.), *Nowoczesność oględzin procesowo-kryminalistycznych*, Wyd. WSPol., Szczytno 1999.
- Leciak A., *Utrwalenie przebiegu i wyników oględzin miejsca zdarzenia*, „Prokuratura i Prawo” 1998, nr 9.
- Lisiecki M., Jaguszewska J., *Efektywność wykorzystania śladów kryminalistycznych w procesie wykryczym i dowodowym w sprawach przestępstw na tle seksualnym – refleksje i wnioski w świetle teorii i praktyki*, [w:] V. Kwiatkowska-Darul (red.), *Czynności procesowo-kryminalistyczne w polskich procedurach. Materiały z konferencji naukowej i IV Zjazdu Katedr Kryminalistyki. Toruń 5–7 maja 2004 r.*, Toruń 2004.
- Malewski H., *Oględziny w praktyce policji litewskiej*, [w:] M. Zajder, M. Goc (red.), *Nowoczesność oględzin procesowo-kryminalistycznych*, Wyd. WSPol., Szczytno 1999.
- Matuszewski S., *Katalog owadów przydatnych do ustalania czasu śmierci w lasach Polski. Część I: Wprowadzenie*, „Problemy Kryminalistyki” 2010, nr 267.
- Mazepa J. (red.), *Vademecum technika kryminalistyki*, Wolters Kluwer, Warszawa 2008.
- Moszczyński J., *Subiektywizm w badaniach kryminalistycznych. Przyczyny i zakres stosowania subiektywnych ocen w wybranych metodach identyfikacji człowieka*, Wyd. UWM, Olsztyn 2011.
- Moszczyński J., *Obszary subiektywizmu w badaniach identyfikacyjnych. Wybrane zagadnienia*, [w:] J. Kasprzak, B. Młodziejowski (red.), *Kryminalistyka i inne nauki pomostowe w postępowaniu karnym*, Print Group, Olsztyn 2009.
- Moszczyński J., *Wykorzystanie metod fluorescencyjnych w daktyloskopii*, „Problemy Kryminalistyki” 1996, nr 211.
- Pikulski S., Kaliszczak M., *Nowa metoda kryminalistycznej identyfikacji zwłok ludzkich*, Wyd. WSPol., Szczytno 1998.

- Pikulski S., *Podstawowe zagadnienia taktyki kryminalistycznej*, Temida 2, Białystok 1997.
- Pikulski S., *Zabójstwo z zazdrości*, ASW, Warszawa 1990.
- Sielicki D., *Nowoczesne metody protokołowania czynności sądowych*, „Przegląd Prawa i Administracji” 2004, t. LXI.
- Sołtyszewki I., Młodziejowski B., Płoski R., Pepiński W., Jonica J., *Kryminalistyczne i sądowo-lekarskie metody identyfikacji zwłok i szczątków ludzkich*, „Problemy Kryminalistyki” 2003, nr 239.
- Stefański R.A., *Oględziny i otwarcie zwłok jako czynności procesowe*, „Prokuratura i Prawo” 2005, nr 3.
- Szajowska A., *Dokumentowanie czynności technicznych w czasie oględzin miejsca zdarzenia w praktyce angielskiej*, [w:] M. Zajder, M. Goc (red.), *Nowoczesność oględzin procesowo-kryminalistycznych*, Wyd. WSPol., Szczytno 1999.
- Taracha A., *Wykorzystanie śladów daktyloskopijnych w realizacji funkcji wykrywczej przez Policję*, [w:] E. Gruza, M. Goc, T. Tomaszewski (red.), *Co nowego w kryminalistyce-przegląd zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości*, Stowarzyszenie Absolwentów Wydz. Prawa i Administracji UW, Warszawa 2010.
- Taracha A., *O istocie i zakresie pojęcia „czynności niepowtarzalne” w polskim procesie karnym*, „Annales UMCS” 1980, Sectio G Ius, nr XXVII.
- Tomaszewski T., *Zmiany w kodeksie postępowania karnego (stan na dzień 1 lipca 2003 r.) – aspekty kryminalistyczne*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 2005, t. IX.
- Tuliszka J., *Policyjne oględziny miejsca przestępstwa*, Wyd. Niebieski, Słupsk 2005.
- Witkowska K., *Oględziny. Aspekty procesowe i kryminalistyczne*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013.
- Witkowska K., *Procesowe aspekty utrwalania przebiegu i wyników oględzin*, „Przegląd Sądowy” 2011, nr 5.
- Witkowska K., *Wartość dowodowa oględzin zwłok*, „Prokuratura i Prawo” 2007, nr 10.
- Witkowska K., *Wykorzystanie wyników oględzin w realizacji celów i zadań postępowania karnego*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2008, nr 4.
- Witkowska K., *Wyniki oględzin a eksperyment procesowy w postępowaniu karnym*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2009, nr 3.
- Wojciechowski B., *Wykorzystanie profilu psychologicznego sprawcy zabójstwa w procesie karnym*, [w:] *Dowody w procesie karnym. Nowe rozwiązania i niewykorzystane możliwości. Ogólnopolska Konferencja naukowa w dniach 10–11 maj 2005 r.*, Katowice 2005.
- Zasępa R., *Metoda reprezentacyjna*, PWE, Warszawa 1972.
- Żywucka-Kozłowska E., Juszcza K., Juszcza K., *Przesłanki bezpieczeństwa w przeprowadzaniu oględzin w sprawach zabójstw*, „Zeszyty Naukowe Collegium Balticum Szczecińskiej Szkoły Wyższej”, Szczecin 2016.

Summary

Analysis of conducting forensic evidence by inspection in killing cases as a research method in carry out the forensic activities

Key words: inspection, qualitative research method, forensic activity, killing cases, detection process.

The aim of the article is to present qualitative research method, which is concentrated on analysis decisions of enforcement agencies. That analysis is concerned on forensic activity for example for conducting forensic evidence by inspection in killing cases. The presentation of the research issues will be analysed from the sequential stages of that inspection.